

25 oktober – 11 november

M. S. Fabiolaville

Voy. 137

L'art de partir

In Abidjan ging het gebeuren. Dat had zij hem omzeggens schriftelijk beloofd. En zo werd Abidjan... de stad van hun dromen, de stad waar zij hadden gestaan en een kerk bezocht en een bloempot gekocht die op de terugweg al brak...

Zij zouden nooit meer in Abidjan komen, maar waar zij zich ook bevonden – later – en de teevee sprak van Abidjan, het zou een teken zijn (zij zouden voor 1 moment verloren zijn, overspoeld door een golf tastbaar verleden, zeelucht in de kamer), een sein, een herinnering aan die herfst, die boot, Abidjan en L...

Le confort africain

Het exclusieve van de expat: in Mbanza-Ngungu, op 2 uur rijden – de lucht hing vol pluis van de baobad – op het terras van de *Cosmopolite*, zat een hele blonde, met een diep gebronsde rug in een hagelwit badpak en jeans, zeer lange nagels, en het goud kleurde mooi op haar huid, maar zij hoorden er al niet meer bij.

Zij namen die dag de boot naar Europa.

De boot met zijn kameelkleurige
schoorsteen en blauwe letters verwees
al naar het culinaire, naar gedekte tafels
en tweekleurig tafellinnen, *ton sur ton*.

Zij kwamen aan, roodbestoft, toen het al
donker was en beklommen als laatsten
de loopplank (het idee van *romance*
hing in de lucht, het hoorde bij die boot
en de tropen: teveel Fitzgeraldgevoel),
achtervolgd door een horde kruiers die
veel te hoge fooien eisten en het
moment daarop ging een koffer
overboord.

De eerste avond brachten zij slapend
door. (Terwijl het schip in 7 haasten het
anker lichtte om te ontsnappen aan het
bezoek van een Excellentie die op een
receptie rekende. ‘Al die tafelschuimers
in zijn gevolg’ verklaarde de purser
achteraf. ‘En géén benul, zij eten
pralines bij de hors d’oeuvres.’) Tijdens
het ontbijt stevenden zij op Boma af.

CARTE

Grillades	:Sur demande (20 min.)
Pâtes	:Pâtes alimentaires sur demande .
Buffet froid	:Assiette anglaise – Filet Américain – Carré de porc rôti – Tête de veau en tortue (chaude ou froide) – Poulet reine rôti – Langue de bœuf fumée – Contrefilet rôti - Gigot de mouton rôti –
Saucissons	:Foie – Anvers – Boulogne – Salami – Ardenne – Mortadelle – Paris – Milan –
Salades	:Laitue –Tomates –Bretonne –Parmentier – Céleri rave –Betteraves rouges –Choux rouges et blancs- Emincé de carottes – Concombres –
Compotes	:Pommes – Figues – Prunes – Abricots .
Infusions	:Café-Nescafé-Nescafé décaféiné –Thé –Camomille – Menthe – Tilleul – Orange Pekoe – Verveine – Herbesan – Lait.

Als de kok met gong en al van de trappen valt: het gewone allegaartje van een boot. De dokter en de non, een koppel echtparen, de zwangere dame en de dame met de uitgebreide garderobe, het geblutste goud en het rijkgevulde leven, 1 mijnheer Weetallès (maar nooit de begerlijke vrijgezel met de donkere ogen)...

De doktersvrouw, het prototype van een lelijke Engelse, Franssprekend, twee jaar getrouwd en opnieuw vol, verstopt zich achter het menu: hij voert het woord. Voor haar kwam-ie hij helemaal uit Teheran. *C'est navrant*. D'er zat ooit een kapper aan haar haar, *way back in the sixties*, en sindsdien is er niets veranderd.

Boma

Loopplank af en opnieuw aan land. De verlate passagier hangt over de reling en wuift. Zij ziet het niet. Zij wandelen. In de dokken ruikt het naar natte katten, urine en dan naar frangipane. Een laatste glas op het terras waar je stenen grafbeeldjes kon kopen, geplaagd door zogloze moeders en muggen, herinneringen ophalend aan de *cossas à l'armoricaïne* en het wegtrottende kerkje van Banana waar zij eens schuilden voor de storm. Door de gaten in het dak kon je de bliksems zien en binnen werd je net zo nat als buiten. Op de achtergrond de torenhoge boot, de *rapides* en de vlakke Zaïre.

*O Fleu Za
zo pla zo pla
ende lu
zo blo zo blo
oo't H₂O
waa-o
zo zi stro*

Zijn ogen van een roofdier, een sater,
bruin met gele vlekjes, een Marok-
kaanse jood, zijn benen om in te bijten,
zijn roze negernagels en zijn blikken zo
diep als de zee.

De machinekamer waarin allerlei
hendels automaties overgingen en
blaasbalgen zich spanden en rijen
pistons tekeer gingen als een paard dat
valt in het water leek op de Efteling
achter de schermen. De motor zat in een
grote heksenpot aangekoekt met ver-
brande chocolade en je zag zo dat het
allemaal mannen waren die hier de plak
zwaaiden.

Al veertien dagen droomde zij van M. –
een signaal van de goden? – en toen
kwam hij, zijn ballen tegen haar zadel
'om haar zinnen aan te wakkeren'.
Maar na het débâcle ging het gesprek
over wroeging - verdomde kaloten! - en
vanochtend haalde zij hem uit de mis.

Maar begon het al niet op het solarium van Lilie, een zondagmiddag zinderende hitte, toen zij de huwelijksadvertenties lazen en Lilie stelde er een voor haar op: TINEKE v. HEULE, RONDBORSTIG & GOEDLACHS. VURIG PAARDJE. ONWILLIG MAAGDJE. Zij protesteerde: ‘daar komen toch enkel veeboeren op af’. En zes weken later had zij hem, haar fokstier, in casu landbouwir., van de verkeerde univ.

En het solarium, wit als een poolvlakte, werd een stroom van kolkend water. Het waaide als op een Belgisch strand. De wind reet de krant aan stukken. De rouwzangers stopten hun jeremiade en schoten over het plein. Een schurftige hond sloop naar het lijk.

En later, toen de stroom was uitgevallen, werd alles dieper, geheimzinnig.

For a few lines more

Bij het dansen uitnodigend geworden en de invitatie glimlachend geaccepteerd. Van zijn fluisteren weëig geworden en het zesde gebod niet gerespecteerd ---> vuur- & bluswerk en '*what an easy lay*' (smeerlap!).

Cable naar Annabel Lagos:

LANDBOUWENGINEERENDE VIS GEVANGEN.

STOP! KLEIN KALIBER. STOP! V/D KUL.

'WAAROM IK?'

Zij waren vroeg op, voor babies & nonnen. Stonden voor zonsopgang ernstig te discussiëren in de mist (maar 4 uur later, als de zon aan kracht had gewonnen, lagen zij omstrengeld op het apendek: *kisses for breakfast*), over hoe die ontrouw in praktijk te brengen en of zij hem überhaupt in praktijk zouden brengen en waarom ook niet en dat dit vooral vrijblijvend hoorde te blijven (zijn idee) en of zij toch ooit zouden trouwen, later, (zijn idee)? En hoe hij achteraf, verzadigd en leeg, in de fade geur van mosselen, of was het de zee, naar zijn lief een kaart zou sturen en dat het leven soms een feest kan zijn ('Ik denk nu dat het allemaal waar is, wat Geeraerts zoals schrijft'), een droom, een B-film of een boek, op een boot naar Abidjan.

De mannen gaan naar de mis. De vrouwen volgen. De zwangere vrouw van de dokter die zo vol is van mechaniek. Hij was beter veearts geworden.

En nu beramen zij een dagelijkse dienst, om half negen. 'Neen, om tien na zeven,' zeggen de niet-kaloten. 'Wie niet gaat, krijgt geen dessert.'

Van een rustgevende monotonie, de zee, de horizon (en '*Oh mamma, la lune, les étoiles!*') Hij kon het niet bevatten, de maanzieke *sentinelle* die bij voorkeur met de bloemen praatte).

Plots stond de hemel vol sterren.

En zij steeg naar de sterren, werd door de hemel opgezogen, waar god haar beloofde: *beauty & fame*, eeuwige jeugd en geluk als zij nog 1-maal...

*True heaven is a place on earth. They
tell it on the radio.*

Weetallés ziet alles want hij heeft het derde oog, een mechanics oog, een *Betacam*. Hij monteert, knipt en plakt terwijl *the american lady* zit te breien. Hij is vader van een tweeling: ‘Niets kan tussen hen komen. Ook de liefde niet.’ Hij houdt van iedereen, maar van de dokter houdt hij het meest. I. is te gesloten en praat niet over techniek en L. heeft enkel oog voor haar. Zij koestert zich in zijn zon aan tafel, terwijl de dokter wauwelt over het hart van motor en zijn koelkast op gas waarin hij organen tracht te bewaren. Zoiets boeit god.

Abidjan

Zo'n mooi gerief, buikig en rond als een Spaans slaoliestel, zo zuiver van lijn, zo fijn, beter nog dan een Grieks beeld is het geslacht van de Nubiese knaap die in de wasbekkens speelt.

Diezelfde dag in zijn kajuit, '*the coast is clear*', zijn klein gerief ('maar voel hoe het groeit'), zijn raket ('t vlamt eruit' en 'bonken' en 'ik heb een jaar gevestigd'). Na amper drie dagen kende zij elke trek van zijn gezicht, zijn vranke ogen, de dikke wimpers een Noordafrikaans cachet (Moren, Spanje, A'pen) en in zijn gezicht zovele andere gezichten, momenten; na dertig jaar een carnavalkade; haar hele wereld van schatten en demonen stond op zijn gezicht.

En zij probeerde soms van 5 minuten niet naar hem te kijken, maar zij slaagde er niet in. ‘Waar kijk jij toch zo naar?’ ‘Ik kijk naar jou.’ Hij leek op haar moeder. Of leek-ie op Jo die heel vroeger bij haar aan huis kwam op zo’n zware moto-met-sidecar toen zij nog op haar hobbelpaard zat? Hij leek op iemand die zij vroeger diep had liefgehad. En zij peinsde zich suf, maar kon hem niet thuisbrengen. Moest je trouwen met je archetype?

De zee heeft vele gezichten.

‘De zee is een rustgevende
aanwezigheid.’

‘En ik, wat ben ik?’

‘Een sexbom met een ruime blik.’

Zij zoenden in de gangen, op de trap-
pen, in het salon, op het tussendek, in
de lift en in het ruim, onder de sloepen
en naast de radar, tussen containers en
scheepskabels, tussen de lakens en
onder de douche en zelfs in de crèche.
Zij zoenden onder de goedkeurende
blikken van de koningin die, overal
ingelijst, hen rustig gadesloeg,
glimlachte en vergaf.

*You fill up my senses,
like a sleepy blue ocean.*
John Denver op de boordradio.

's Nachts stonden zij aan de reling als passagiers uit een reclamefolder en zij lagen in de laatste zon van '88 en bespraken de verschillende voertuigen waarin zij hadden gevreeën. En de rivieren: de Ubangi, de Uele... hadden zijn zaad meegevoerd, terug naar de moederschoot. Overstromend van dankbaarheid achteraf in zijn kleine kajuit van het schip op de grote oceaan.

Elengi mingi

Bij het ontwaken, de smaak van zijn
aftershave.

Minnaars hoorden overal verdachte geluiden, schuifelende voetstappen, kreunende scheepswanden, lange schaduwen geworpen op het dek onder de wiegende sterren. 's Anderendaags waaide het. Het schip sprak met vele stemmen, geesten van vroegere passagiers die hadden gewandeld op het dek, mekaar achternagezeten rond de ovale toren, gezoend op het achterpont en 's nachts op de brug hadden gestaan, met alle lichtjes van Abidjan, zoals zij...

'Heel het schip gluurt naar ons. Zelfs de ratten weten het van ons!'

En wat was de mop van de kapitein?
(Of was het een mop van Patijn, de
Alwetende?) Het ging over een CMB-
officier die *lodgings* zocht aan land. Hij
is de weg verloren, geld verloren enz.
Hij ziet een licht in een groot, donker
bos. Of was het in het open veld? *Soit*.
Hij klopt aan. Jonge weduwe doet open.
'Mevrouw, mag ik hier niet slapen
vannacht? Ik ben een CMBist, officier.
Een plaatsje in uw kolenkelder zal mij
een waar genoegen zijn en meer.' Zij
accepteert. Hij slaapt in de kolenkelder
alleen, terwijl de jonge vrouw in
négligé... hem 's anderendaags haar erf
toont: de stalletjes met biggetjes, de
weide vol met lammeren, de boomgaard
met appels en het kippenhok met 1
trieste kip. De officier verbaast zich
over deze gang van zaken: overal
tierend leven en in het kippenhok de
dood in de pot. 'Wel,' zegt de dame
gevat, 'misschien is de haan wel een
officier van de CMB!'

Wat hebben zij gelachen. De tranen stonden in haar ogen totdat de feestverlichting geeuwde, zich rekte en uiteenspatte in 1000 gekleurde schilfers en confetti's, een zeepbel die spat, een spiegel die barst, een leven dat scheurt en kraakt in zijn voegen, *comme la coque d'un navire. Save Our Souls!*

Die vreemde, rode, ronde, glinsterende boot die hen achtervolgde sinds een dag en een nacht, 1 kuipvormige boot. In de verrekijkers was hij niet te vangen. Zijn buik weerkaatste het licht met een verblindende kracht. Op een morgen was hij weg. Zij was de laatste die hem nog gezien had. *Mais un jour, ils vont nous faire couler.*

De geverfde wolken, een paar sensuele lippen hing in de lucht, een gestolen kus.

1 boot, 1 affair, 1 man met 1 camera.
(‘Op al die beelden sta ik met jou!).

De wind rukte aan de kabels, het schip kraakte en kreunde. Zij naderden de grijze wateren, het land van de mist. En het herfstadagio van Vivaldi in haar koptelefoon, de godganse dag (daarvoor, op de tropische wateren, in een zonniger oord, was het *Le mariage de Figaro*).

Tenerife, *a place like hell* (donker doemden de rotsen op uit zee, kantig en onherbergzaam, men vermoedde de geur van zwavel, kolkend water, sirenen kringelend als rook) het einde nabij.

Het was zondag. Het weer was mooi.
Zij zaten op een boot en vaarden voor-
bij Tenerife en zij wilde niets liever dan
naast hem liggen, gewoon liggen en
snikken, *tears on his shoulder*.

1maal voorbij Tenerife werd de zee grijs en de lucht werd grijs en de wind werd koud. Zij waren op weg naar het vaderland met zijn kille herfst en zijn strakke luchten. De zwarten op het schip leken zwart als pek en zij waren ver weg van Rwanda met zijn 1000 heuvels als milde vrouwenborsten en zij waren ver weg van Kin-Tcha-Tcha en Désiré met zijn goedige gezicht die hen een paar nachten geleden nog sandwiches presenteerde (*'Ozali na mwasi na yo?'* *'Te'*) leek een schim uit het verleden hoewel hij nog steeds door de gangen laveerde, maar losgeslagen nu, overgeplaatst, 1 vreemde en geen neefje meer.

De wereld woog zwaar en de lucht en de zee. 1 Niets kon haar ontriefen. Zij leed aan heimwee, nostalgie en zij leed vooral aan haar liefde voor hem. En zij dacht maar aan 1 ding: dat hij op 11 november van de loopplank zou stappen en worden opgenomen in zijn wereld van keurige burgers en paters en nonnen en daarbij alles mee zou nemen: die intense blik, dat glimlachende smoel, die mooie negernagels *and the way he moved his head*, 1 traag, geolied rollen van kogellagers, *and the sound that follows suit*, 1 traag, rollend ‘hmmm’ en zijn wijdse, *sparkling* blik die zij niet meer zou zien. ‘Ik kijk naar jou omdat ik je straks niet meer zal zien.’ ‘Dat zal!’ (schamper)

De mannen zitten in de mis, minus I. die geen andere vader accepteert buiten de zijne, overleden, en L. die met haar aan het zwembad ligt. De dames zijn door de scheepsdokter gekaapt en doen nu aan aerobic. Zelfs *ma soeur* werd door de klanken van de *Pied Piper* verleid en verzorgt nu haar *abdominaux*. Bijgevolg is de mis één & al techniek, ingesproken in stereo. Totdat het bandje fluttert en kraakt. 'Dat is god,' zegt zij. 'D'er is nix mis met de mechaniek. God zendt gewoon de verkeerde signalen uit.' God die alles ziet en maar laat begaan. God als sadist. Die belooft, maar niet geeft. Die misleidt, maar niet ingrijpt. Speelgoed in zijn handen. Eeuwenoude jongeman. Al het gekerm (en 'ontferm u over ons') van zijn volgelingen hebben hem hard gemaakt. Hij sluimert, ofwel zint hij op verder kwaad dat hij over ons laat komen opdat wij ons nog schuldiger zouden voelen. Zo zijn wij aan god gebonden. In de duisternis van zijn zonden.

Te triest om klaar te komen.

Un cul de sac. This boat is a trap!

Alles was netjes uitgestippeld: de boot van september die zij net hadden gemist, de boot van oktober die zij net hadden gehaald, het dromen van M., de advertentie van Lilie, de dood van I.'s vader en het gemis aan een kind waren de lijnen die samenliepen en convergeerden in hem. Zelfs zijn naam speelde een rol, Luca, licht, het licht dat doorbrak na een barre winter, de belofte die Kerstmis brengt... Zij had gezworen haar *angel of doom* niet meer te volgen, (toen hij haar achteloos toonde waar haar nieuwe prooi woonde: in een appartement op de Bloemperkjeshoflaan), maar nooit had zij kunnen vermoeden dat hij zich in zulke bochten wrong, zulke sluiptwegen bewandelde, *faisant miroiter une réalité à travers d'une autre*, en weer ging zij voor de bijl.

‘Ik heb gehoopt en gebeden opdat deze
temptatie mocht overgaan. *En leidt ons
niet in bekoring.* Maar de heer heeft
mijn gebeden niet verhoord. Hij blijft
mij bestoken met flitsen, signalen,
dromen, commando’s. Ik ben een
willoos voorwerp, zijn marionet, zijn
slavin, zijn slet, zijn wreed verzet.’

De andere katholieken die bidden naar god-de-vader. De dienst werd eerst geleid door een non, die geen non is, maar een verkapte feministe, nu op weg naar het vrouwenhuis. Zij komt aan het zwembad zitten en speelt schaak. Wit is haar kleur. *The american lady* die haar man verloor, speelt zwart. Zij verliest altijd. Sjah maat: de koning is dood.

Gvd., gvd., zij hing te vloeken over de reling (haar lief stond op het apendek en kuste een nierspecialist), *ma soeur* stond naast haar. Zij had een oogverblindende schoonheid verwacht en wat zij zag was een dokter met een sociaal assistentengezicht, 2 slappe handjes (en haar lief daartussen gevat: 1 drenkeling met zijn rotte plank), al was zij de laatste vrouw ter wereld, dan nog niet (2x).

‘Bye sweetie, honeypie. Are you on your honeymoon?’ (Proves that she was still good at cheating old ladies.)

De bus draaide en zij wuifde en wuifde,
maar hij voerde een gesprek over speren
en tractoren. *This means nothing to me.*

Heel de stad schreeuwde van Luc
GENOT.

BXL. Een appartement tegenover het Ministerie van Landbouw. Het eerste wat zij zag was een hazelaar die wanhopig bloeide – heel alleen – in een zee van beton.